



VUOLIJOEN PÄIVÄKOTI

Vuosisuunnitelma toimikausi 2024–2025

Lapsuuden itseisarvo

Ihmisenä kasvaminen

Lapsen oikeudet

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Perheiden monimuotoisuus ja terveellinen sekä kestävä elämäntapa

Varhaiskasvatuksen tehtävä

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Sisällys

KAJAANI SUUNTAAN TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA	4
Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki	4
Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki	4
Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki.....	5
LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA	6
KEHITTÄMISKOHTEET	6
LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET.....	7
KEHITTÄMISKOHTEET	7
VALSSISTA NOUSSEET VAHVUUDET	8
VALSSISTA NOUSSEET KEHITTÄMISKOHTEET.....	8
PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS	9
Yhteistyösuunnitelma veon kanssa.....	10
Leikki	11
Pedagoginen dokumentointi	12
Kansainvälisyys	13
Arviointi	14
TIIMISOPIMUS	20

KAJAANI SUUNTAAN TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA

Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki

"Olemme kiinnostava kaupunki kotimaisille ja ulkomaisille osaajille. Opiskelijat hakeutuvat Kajaaniin." Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa:

- Tarjoamme työ- ja harjoittelupaikkoja varhaiskasvatuksessa
- Varhaiskasvatuspalvelumme ovat joustavia ja vastaavat kysyntään
- Varhaiskasvatus on laadukasta – varhaiskasvatuskunta 2021
- Teemme yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa
- Kehitämme ohjausosaamistamme opiskelijoiden suhteen
- Olemme näkyvästi esillä sosiaalisessa mediassa – näkyvyyden ja vetovoiman lisääminen

Näin toimimme:

-opiskelijat ovat tervetulleita päiväkotiiimme harjoittelemaan ja tekemään myös opintoon liittyviä tehtäviä

- osallistumme aktiivisesti kaupungin tarjoamiin koulutuksiin

- teemme aktiivisesti tiivistä yhteistyötä perheiden kanssa ja pyrimme yksilöllisesti huomioimaan lasten tarpeet

- tehdään suunnitelmia ja arvioimme toimintaa arjen sujuvuuden ja kehittämisen takaamiseksi

Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki

"Edistämme lasten ja nuorten turvallisuutta sekä yhteisöllisyyttä. Nuorilla on mielekästä tekemistä. Lasten ja nuorten on hyvä kasvaa Kajaanissa."

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa:

- Lasten osallisuus ja sen kehittäminen pitkäaikainen painopistealue
- Positiivinen pedagogiikka ja hyvän huomaaminen
- Lapsella oikeus tarvitsemaansa tukeen
- Henkilökunnalla sensitiivinen työote
- Varhaiskasvatuksessa lapsella turvallinen kasvuympäristö, jossa nollatoleranssi kiusaamiselle

Näin toimimme:

- lapset ovat aktiivisesti mukana toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa

- ympäristö kuvitettu

- kielipeda-työväline käytössä

- suhtaudumme vakavasti kaikenlaiseen kiusaamiseen ja puutumme ikätason mukaisesti kiusaamiseen heti – asia käsitellään ja tiedotamme kotiin

- varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja perheohjaaja ovat yhteistyössä kanssamme – otamme tarvittaessa heihin yhteyttä ja mietimme yhdessä keinoja saada lapselle tarvitsemansa tuki

- lasten vasut ovat suunnittelun pohjana ja monitasoinen vasu toteutuu ja näkyy toiminnassamme

Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki

"Käytämme resurssejamme harkitusti, hyvinvointia ja kestävästä kehitystä edistävästi." Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa:

- Kierrätämme tavaroita ja huonekaluja eri yksiköiden/ryhmien välillä
- Pyrimme hankkimaan kestäviä ja korjattavia tavaroita
- Hyödynnämme kierrätys- ja luonnonmateriaalia
- Minimoimme ruokahävikkiä – harjoittelu lasten kanssa
- Kierrätämme yhdessä lasten kanssa
- Käytämme kirjastoa monipuolisesti
- Luonto on yksi oppimisympäristömme

Näin toimimme:

- hyödynnämme yhdessä lasten kanssa kirjastoauton palveluita
- retkeilemme aktiivisesti lähiympäristössä ja syömme toisinaan retkievättä
- päiväkodilla on yhteinen retkipaikka luonnossa
- kuvaamme eri vuoden aikoina retkipaikan sekä lähiympäristöä ja kuvat ovat esillä lapsille sekä huoltajille eteistilassa
- Kurre Kainuulaisen ja Ylen materiaalit ovat tukenamme kierrätyksen harjoittelussa
- päiväkodissamme lajitellaan roskat yhdessä lasten kanssa
- ohjaamme lapsia ruokaillessa ottamaan sen verran kuin jaksaa syödä
- otamme vastaan lahjoituksia ja usein saamme vaikuttaa toivomalla tarpeisiimme sopivaa materiaalia
- teemme hankintoja vain tarpeeseen
- käytämme kierrätysmateriaalia

LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET

Yksikkömme vahvuudet
<p>Yksikkömme on uusi aloittava työyhteisö ja luomme yhdessä avointa sekä keskustelevaa toimintakulttuuria. Vahvuutenamme on toistemme kunnioittaminen erilaisten henkilökohtaisten vahvuuksien hyödyntäminen.</p>
<p>Näin toimimme + tarkennus tiimiin:</p> <p>Hyvät tavat, ystävällisyys ja työkaverin kunnioittaminen. Ammatillinen käytös ja työote. Sitoudutaan yhteisiin toimintatapoihin.</p>
<p>Arviointi</p> <p>Arviointia tehdään tarvittaessa ja keväällä toimintakauden arvioinnin yhteydessä.</p>

Yksikkömme kehittämiskohteet
<p>Laadunarviointikyselyyn emme saaneet riittävästi vastauksia pystyäksemme arvioimaan kehittämiskohteitamme.</p>
<p>Näin toimimme + tarkennus tiimiin:</p>
<p>Arviointi</p>

LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Miten kiusaamista ehkäistään ja miten siihen puututaan? Miten huoltajia tiedotetaan asiasta?

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Käymme kiusaamiseen liittyviä asioita läpi mm. draaman, sadun ja pöytäteatterin avulla.

Harjoittelemme tunteiden tunnistamista ja nimeämistä huomioiden lasten ikä- ja kehitystaso.

Ennakoimme tilanteita, aikuisen vastuu ja havainnointi tärkeitä.

Harjoittelemme jokaisen oman tilan kunnioittamista.

Vahvistaminen lasten tietoisuutta siitä, mitä kiusaaminen on.

Rohkaistaan lapsia kertomaan aikuisille kiusaamistilanteista.

Pelissäntöjä käydään läpi yhdessä lasten kanssa kuvien hyödyntäen.

Lasten kanssa harjoitellaan oikean ja väärän tunnistamista.

Kasvattajat suhtautuvat tasa-arvoisesti kaikkiin lapsiin.

Toteutamme tapa- ja moraalikasvatuksen päivittäin arjessa.

Puutumme heti kaikkiin tilanteisiin, joissa epäily kiusaamisesta tai lapsi kokee tullessa kiusatuksi.

Käytetään palkitsemista motivointina, kiusaamisen ennaltaehkäisyyn.

Keskustelemme lasten kanssa positiivisesti ja sensitiivisesti riita- ja kiusaamistilanteissa, toteutamme pisarapuuttumisen mallia.

Tiedotetaan huoltajia heti mahdollisista kiusaamistilanteissa.

Otetaan asiat välittömästi käsittelyyn, jutellaan ja sanoitetaan tilanteita lapsille.

Huomioidaan kaikki osapuolet kiusaamistilanteissa.

Arviointi

Arviointi tehdään tarvittaessa ja toimintakauden arvioinnin yhteydessä

VALSSISTA NOUSSEET VAHVUUDET

<p>Näin toimimme + tarkennus tiimiin</p> <p>Pienessä yksikössä vahvuutenamme on nostaa esille lapsen kehitykseen, oppimiseen ja hyvinvointiin liittyviä tuen tarpeita yhteiseen keskusteluun esim. tiimipalaverissa. Yhteisöllisyys on vahva ja tärkeänä arvona on, että jokaisella on oma paikka - kokee kuuluvansa ryhmään, saa onnistumisen kokemuksia, kannustusta ja hyvän päiväkotipäivän kokemuksen. Huoltajilla on matala kynnyks kerton huolta herättävistä asioista ja yhteistyö toimii hyvin molemmin puolin.</p>
<p>Arviointi</p> <p>Arviointia tehdään tarvittaessa tiimipalavereissa ja keväällä toimintakauden arvioinnin yhteydessä.</p>

VALSSISTA NOUSSEET KEHITTÄMISKOHTEET

<p>Näin toimimme + tarkennus tiimiin</p> <p>Havaintojen kirjaamisesta ei ole sovittu yhtenäistä toimintatapaa päiväkodissa, vaan tärkeät havainnot jokainen on raportoinut eteenpäin ryhmän varhaiskasvatuksen opettajalle, joka on tarttunut havaintoihin niiden edellyttämällä tavalla. Tähän voisi sopia yhteisen kirjaamisohjeen.</p> <p>Lapsen tukea, hallintopäätöstä ja niihin liittyviä asioita voisi avata vielä tarkemmin varhaiskasvatuksen lastenhoitajille. Ja miettiä yhdessä myös jokaisen vastuuta, mitä tuen antaminen vaatii jokaiselta työntekijältä.</p>
<p>Arviointi</p> <p>Arviointia tehdään tarvittaessa tiimipalavereissa ja keväällä toimintakauden arvioinnin yhteydessä.</p>

PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS



Kuva: Opetushallitus

Yhteistyösuunnitelma veo:n kanssa

Veon kanssa sovitut yhteistyökäytännöt ja toimintamallit

Varhaiskasvatuksen erityisopettajat (VEO:t) toimivat työparina, osallistuvat tiimipalaveriin antaen konsultatiivista tukea, osallistuvat huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön ja vasukeskusteluihin sovitusti sekä järjestävät tarvittaessa osa-aikaista erityisopetusta 5-vuotiaiden ryhmissä muutamia kertoja lukuvuoden aikana.

Tuen tarpeen ilmetessä VEO aloittaa yhteistyön huoltajien, henkilöstön ja muiden asiantuntijoiden kanssa, jolla tuetaan lapsen hyvinvointia ja oppimista.

Suunnitelmat kirjataan ja tavoitteiden toteutumista arvioidaan ja seurataan säännöllisesti ja suunnitelmallisesti lapsen tarpeiden mukaan.

VEO:t osallistuvat sovitusti pedatiimiin kaksi kertaa vuoden aikana ja osallistuvat lasten palaveriin sovitusti ja antavat tarvittaessa osa-aikaista erityisopetusta sekä konsultatiivista ohjausta ryhmiin.

Arvio yhteistyön toteutumisesta

Arviointia tehdään yhteisissä pedatiimeissa ja kevään toimintakauden arvioinnissa

Leikki

Esim. Leikin havainnointi, aikuisen rooli leikissä (ohjaus, havainnointi, rikastaminen, leikkijä jne.), pitkäkestoisen leikin mahdollistaminen, lelujen saatavuus (yhteiskäyttö, kuvitettu mahdollisuudet), oppimisympäristöjen kehittäminen, lapset mukaan lelujen tilaamiseen, omien lelujen mahdollisuus, leikin lisääminen kaikkiin hetkiin, juonellinen leikki, pitkäkestoisen leikin mahdollisuus, leikkimahdollisuudet ulkona, lähiympäristön hyödyntäminen.

Näin toimimme:

- lelu- ja leikkipäivä perjantaisin
- kuvitettu leikkiympäristö
- leikkitaulut esim. autoleikki
- pitkäkestoisen leikin mahdollistaminen
- lapset saavat vaikuttaa leluhankintoihin, kysytään mielipiteitä
- Kaisu perheohjaaja käy päiväkodilla leikittämässä lapsia

Miten osallisuus huomioidaan?

- lapset voivat valita leikkikaverin
- leikinvalintataulu
- leikkipäivänä lapset esittelevät omat lelunsa
- ryhmätilojen hyödyntäminen toimintojen mukaisesti

Toimintatapojen tarkennus tiimiin:

mahdollistetaan aikaa leikille ja huomioidaan se päivärytmissä

Arviointisuunnitelma + arviointi

toimintaa arvioidaan toimintakauden aikana ja muutoksia tehdään tarpeen mukaan

Pedagoginen dokumentointi

Esim. lasten vasut arjen työkaluksi, lapsikohtaisen materiaalin kerääminen (kansio, sähköinen kansio, vihko jne.), kirjaaminen, videointi, valokuvaaminen, haastattelut, aikuisten havainnot, keskustelut, lasten osallisuus, aikaa ihmettelylle, aikaa pohdinnalle, esille asiat joita ollaan jo tehty, pedagoginen dokumentointi kaikkien vastuulla, arjen tilanteiden dokumentointi + tiimipalavereissa dokumenttien hyödyntäminen, jatkuvuus, vasujen koontilomake käyttöön, käsitteen ”pedagoginen dokumentointi” avaaminen kaikille.

Näin toimimme:

- arki näkyväksi kuvien avulla
- sovitaan nimetty henkilö pedagogiseen dokumentointiin esim. retkille
- dokumentointivastaava (huolehtii kuvien esille laiton päiväkodissa)

Miten osallisuus huomioidaan?

- lapset mukana kuvaamassa leikkejä (esim. metsässä tehdyt pesät kuvattu ja laitettu nähtäville) ja ympäristöä
- huoltajat ovat lähettäneet kuvia lasten lempipuuhista, perheestä ja arkipuuhista toimintakauden alussa
- toimintakauden aikana perheet voivat laittaa kuvia esim. joulunvietosta, lomamatkasta, syntymäpäivistä tai muusta lapselle sekä perheelle tärkeästä tapahtumasta

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

- jokainen ryhmä kuvaa ja dokumentoi omaa toimintaansa

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

- dokumentointia arvioidaan toimintakauden aikana
- huomioidaan, että kaikki lapset tulevat dokumentoiduksi
- arvioidaan keväällä toimintakauden arvioinnin yhteydessä

Kansainvälisyys

Esimerkiksi: Miten varmistan, että etniseltä, kulttuuriselta tai kielelliseltä taustaltaan vähemmistöön kuuluvat lapset kokevat kuuluvansa lapsiryhmään? Miten toimin, jos minulla ei ole lapsen ja/tai vanhemman kanssa yhteistä kieltä? Tunnistanko ajattelussani tai toiminnassani erilaisuuteen liittyviä ennakkoluuloja, arvoja ja asenteita? Miten voin työstää niitä? Miten rakennetaan varhaiskasvatukseen erilaisuutta arvostavaa ja kunnioittavaa ilmapiiriä ja kulttuuria? Miten lasten erilaiset taustat näkyvät päiväkodin tiloissa esim. lelut, kirjat, kuvat, esillä olevat kielet?

Näin toimimme:

Käytämme arjessa tukiviittomia, kuvia ja pikapiirtämistä.

Huomioimme lasten erilaiset tarpeet toiminnan suunnittelussa mm. henkilökohtaisen ohjauksen tarve.

Mallinamme asioita ilmeiden ja eleiden kautta, sekä käytämme selkokieltä.

Hyödynnämme perheiden kanssa kommunikaatiossa valokuvia ja videoita.

Hyödynnämme kääntäjää ja tulkkia huoltajien kanssa.

Kohtaamme perheet ja lapset tasa-arvoisesti

Tutustumme ja huomioimme eri kulttuurit ja tavat

Toimintatapojen tarkennus tiimiin:

Kasvattajilla kuvat päivittäisessä käytössä

Kasvattajat kunnioittavat perheiden kulttuuriin kuuluvia tapoja ja tottumuksia

Kasvattajat ohjaavat perheitä sensitiivisesti suomalaiseen kulttuuriin

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Arvioimme toimintaa tarvittaessa ja keväällä toimintakauden arvioinnin yhteydessä

Arviointi

Esimerkiksi: Mitä tarkoittaa arviointi varhaiskasvatuksessa? Kuka sitä tekee? Mitä arvioidaan? Esim. peukuttaminen, vihreä/punainen merkki, tunnehyrrä (Oppi ja Ilo), tunnemittarit, kuvat, muistot näkyviksi, keskustelut lasten kanssa, lasten ideat näkyviksi, numeroarvioinnin harjoittelu, huoltajien palautteen käsittely ja huomiointi, oman työn videointi ja arviointi, arviointimateriaalin hyödyntäminen (esim. Parrila), lapset mukaan videoidun materiaalin arviointiin, lapsen kanssa tekeminen ”pilkotaan” ja arvioidaan, omat kyselyt (esim. Google Forms), saduttaminen, lapsen aito kuunteleminen, arviointia jokaiseen tiimipalaveriin, itsearviointilomakkeen käyttö, toimintakulttuurin kehittämistavat

Näin toimimme:

- pedagogisen dokumentoinnin hyödyntäminen arvioinnissa
- opetellaan lasten kanssa itsearviointia (peukku, keskustelu, hymynaamat)
- keskustellaan päivittäin lasten kanssa päivän toiminnoista
- huomataan hyvä ja sanoitetaan se lapselle, iloitaan yhdessä onnistumisista ja opetellaan keskustelemaan myös haastavista asioista

Miten osallisuus huomioidaan?

- annetaan mahdollisuuksia osallistua arviointiin, kysyä mielipidettä ja tarjotaan myös sanaton vaihtoehto eli kuvat tai peukku
- tiedotus ja keskustelu huoltajien kanssa, että huoltajilla on myös mahdollisuus osallistua arviointiin.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

- otamme vastaan lasten ja huoltajien toiveet (toivelaatikko eteisessä), toiveet otetaan huomioon suunnittelussa
- arviointia toteutetaan lasten ikätason mukaan ja ryhmissä yksilöllisesti
- otamme lapset aktiivisesti mukaan toiminnan arviointiin

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

- arvioidaan toimintakauden aikana arvioinnin riittävyyttä ja menetelmiä lapsen ikätaso huomioiden
- toimintakauden arviointi keväällä